

Přehled obsahu

Předmluva	VII
Obsah	XV
Základní literatura	XXV
Zkratky	XXXVII
První část – Východiska	1
Druhá část – Základy Evropské unie	23
Hlava I. Cíle, postavení a pravomoci EU	23
Hlava II. Institucionální systém	91
Hlava III. Systém práva ES	152
Hlava IV. Soudnictví a právní ochrana	233
Třetí část – Hmotné právo ES	307
Hlava V. Základy vnitřního trhu	307
Hlava VI. Společná pravidla vnitřního trhu	385
Hlava VII. Společné politiky	595
Hlava VIII. Evropa občanů	690
Hlava IX. Vnější vztahy	705
Čtvrtá část – Přidružení České republiky k ES	781
Seznam doplňkové literatury	819
Rejstřík rozhodnutí Evropského soudního dvora	871
Věcný rejstřík	903
Příloha – Přepočítávací tabulka k zakládacím smlouvám evropských společenství	

Obsah

Předmluva	VII
Přehled obsahu	XV
Základní literatura	XXXV
Zkratky	XXXVII

První část – Východiska

Kapitola 1. Historie evropské integrace	1
1. 1 Vývoj do roku 1945	1
1. 2 Vývoj po roce 1945	3
1. 2. 1 Počáteční iniciativy	3
1. 2. 2 Význam založení Rady Evropy. Role evropského hnutí	4
1. 3 Vznik ESUO	5
1. 4 Koncepce evropského obranného společenství	6
1. 5 Evropská politická spolupráce	8
1. 6 Vznik EHS a EURATOM	8
1. 7 Integrace mimo evropská společenství (založení EFTA)	10
1. 8 Rozšiřování evropských společenství a jejich další vývoj	11
1. 9 Koncepční vývoj evropských společenství (prohlubování)	11
Kapitola 2. Přehled evropských organizací	13
2. 1 Úvod	13
2. 2 OECD	14
2. 3 Rada Evropy	15
2. 4 Nordická rada	15
2. 5 Západoevropská unie	15
2. 6 EFTA (ESVO)	16
2. 7 Evropský hospodářský prostor	17
Kapitola 3. Pojem evropského práva	18
3. 1 Několikeré pojetí pojmu. Definice.	18
3. 2 Komunitární právo	20
3. 3 Unijní právo	21

Druhá část – Základy Evropské unie

Hlava I. Cíle, postavení a pravomoci EU	23
Kapitola 4. Evropská společenství a Evropská unie	23
4. 1 Základy a vývoj evropských společenství	23
4. 1. 1 Tři evropská společenství a jejich vývoj	23
4. 1. 2 Koncepční změny (prohloubení) a vznik EU	27
4. 2 Cíle evropských společenství a jejich uskutečňování	35

Kapitola 25. Volný pohyb kapitálu a plateb	371
25. 1 Právní úprava	371
25. 2 Význam a základní pojmy	373
25. 3 Vývoj, liberalizace kapitálového trhu a pohybu plateb	374
25. 4 Odstranění omezení pohybu kapitálu	375
25. 5 Svoboda pohybu plateb	378
25. 6 Výjimky ze svobody volného pohybu kapitálu a plateb	378
25. 6. 1 Nepsané výjimky jako omezení zásadního charakteru	378
25. 6. 2 Výjimky z důvodu obtíží v platební bilanci	379
25. 6. 3 Výjimky ve vztahu k třetím státům	380
25. 6. 4 Výjimečná oprávnění členských států	382
25. 6. 5 Dočasná omezení	384
Hlava VI. Společná pravidla vnitřního trhu	385
Kapitola 26. Soutěž	385
26. 1 Úvod	385
26. 1. 1 Přehled výkladu a pramenů	385
26. 1. 2 Koncepce evropské úpravy	388
26. 1. 3 Působnost evropského soutěžního práva	391
26. 1. 4 Soutěžní právo ESUO	399
26. 1. 5 Soutěž v oblasti atomové energie	402
26. 1. 6 Přednost evropského soutěžního práva	402
26. 1. 7 Vývoj	403
26. 2 Kartel a jeho zákaz	404
26. 2. 1 Pojem. Úvod	404
26. 2. 2 Dohody mezi podniky	404
26. 2. 3 Rozhodnutí sdružení podniků	406
26. 2. 4 Jednání ve vzájemné shodě	406
26. 2. 5 Horizontální a vertikální kartel	408
26. 2. 6 Katalog kartelových praktik	408
26. 2. 7 Kartel jako správní delikt	412
26. 2. 8 Závažnost ohrožení (narušení)	413
26. 2. 9 Následky kartelového zákazu	414
26. 2. 10 Výjimky ze zákazu kartelu	417
26. 3 Zneužití dominantního postavení	425
26. 3. 1 Úvod. Význam a účel. Vztah k jiným předpisům	425
26. 3. 2 Právní úprava zákazu zneužití dominantního postavení	426
26. 3. 3 Pojem dominantního postavení	426
26. 3. 4 Znaky a měřítka dominantního postavení	429
26. 3. 5 Relevantní trh	432
26. 3. 6 Zneužití dominantního postavení	436
26. 4 Fúze (koncentrace) a jejich kontrola	443
26. 4. 1 Pojem. Právní úprava	443
26. 4. 2 Fúze (koncentrace). Znaky a formální kontrola	446
26. 4. 3 Spojení, kooperace a koncentrace	448

26. 4. 4	Výjimky	448
26. 4. 5	Komunitární dimenze	449
26. 4. 6	Hodnocení koncentrací. Materiální kontrola	451
26. 4. 7	Řízení o povolení spojení (sloučení)	456
26. 4. 8	Spolupráce s orgány členských států	458
26. 5	Řízení a sankce	458
26. 5. 1	Přehled úpravy. Pojem a smysl. Souvislosti	458
26. 5. 2	Zásady řízení	460
26. 5. 3	Druhy řízení	461
26. 5. 4	Jednotlivé procesní instituty	466
26. 5. 5	Sankce	471
26. 5. 6	Vztah k Evropskému soudnímu dvoru	472
26. 5. 7	Vztah k vnitrostátním orgánům členských států a vnitrostátnímu právu	473
26. 6	Státní monopoly a veřejné podniky	473
26. 6. 1	Úvod. Hlavní pojmy	473
26. 6. 2	Státní monopoly	474
26. 6. 3	Veřejné podniky	479
26. 6. 4	Výjimky	487
26. 6. 5	Vztah k jiným předpisům	489
26. 7	Subvenční právo (právo státních podpor)	490
26. 7. 1	Pojem, význam a smysl	490
26. 7. 2	Vztah k členskému státu	491
26. 7. 3	Zvýhodnění	492
26. 7. 4	Podnik, odvětví výroby	493
26. 7. 5	Druhy a nástroje podpory	493
26. 7. 6	Narušení soutěže	494
26. 7. 7	Negativní účinky pro obchod mezi členskými státy	494
26. 7. 8	Slučitelnost státních podpor se společným trhem	495
26. 7. 9	Řízení o podporách	501
26. 8	Antisubvenční a antidumpingové právo	507
26. 8. 1	Základní pojmy a vývoj	507
26. 8. 2	Platná úprava dumpingu a subvencí	510
26. 8. 3	Právo na ochranu proti dovozu dumpovaných výrobků	510
26. 8. 4	Antisubvenční právo	515
26. 9	Právo nekalé soutěže	519
26. 9. 1	Úvod. Charakteristika	519
26. 9. 2	Podstata a obsah platné evropské úpravy	520
26. 9. 3	Právo proti nekalé soutěži v praxi Evropského soudního dvora	521
26. 10	Právo veřejných zakázek	522
26. 10. 1	Úvod. Smysl a cíl	522
26. 10. 2	Jednotlivé typy veřejných zakázek	523
26. 10. 3	Právní ochrana	525

Kapitola 27. Daně	526
27. 1 Základy	526
27. 1. 1 Účel daní a jejich úpravy	526
27. 1. 2 Daňová výsada	527
27. 1. 3 Nepřímé a přímé daně	527
27. 1. 4 Evropské daně	528
27. 2 Vymezení daní a jiných institutů s obdobnými následky	528
27. 2. 1 Daně, clo a opatření	528
27. 2. 2 Daně a státní podpory	529
27. 2. 3 Daně a refundace vnitřních daní	529
27. 3 Zákaz diskriminace	529
27. 3. 1 Základ a účel	529
27. 3. 2 Měření zákazu diskriminace	530
27. 3. 3 Působnost zákona diskriminace	530
27. 3. 4 Problematika refundace	531
27. 4 Harmonizace nepřímých daní	532
27. 4. 1 Úvod	532
27. 4. 2 Daň z přidané hodnoty	533
27. 4. 3 Spotřební daně	534
27. 5 Harmonizace přímých daní	534
Kapitola 28. Evropské soukromé právo	535
28. 1 Vymezení pojmů, účel, přehled, působnost orgánů ES	535
28. 2 Občanské právo (ochrana spotřebitele)	539
28. 2. 1 Smluvní právo	539
28. 2. 2 Deliktní právo	547
28. 3 Obchodní právo	552
28. 3. 1 Obchodní společnosti a jiné právnické osoby	552
28. 3. 2 Bankovní právo	559
28. 3. 3 Finanční služby	563
28. 3. 4 Pojistné právo	566
28. 3. 5 Právo obchodního zástupce	569
28. 4 Autorské právo	571
28. 4. 1 Úvod, účel právní úpravy a její vývoj	571
28. 4. 2 Přístup k Bernské úmluvě a k Římské úmluvě	573
28. 4. 3 Jednotlivé sektory	573
28. 5 Právo průmyslového vlastnictví	578
28. 5. 1 Ochranné známky	578
28. 5. 2 Právo k vynálezu a patentová ochrana	580
28. 6 Mezinárodní právo soukromé	580
28. 6. 1 Význam a účel právní úpravy	580
28. 6. 2 Působnost úmluvy	581
28. 6. 3 Úloha Evropského soudního dvora	581
28. 6. 4 Volba práva	582
28. 6. 5 Kolizníprávní ochrana slabší strany	583

28. 6. 6 Ostatní otázky	584
28. 7 Mezinárodní proces a konkurs	584
28. 7. 1 Mezinárodní právo procesní	584
28. 7. 2 Právo mezinárodního konkursu	589
Hlava VII. Společné politiky	595
Kapitola 29. Úvod	595
Kapitola 30. Zemědělská politika	596
30. 1 Východiska. Pojem. Vývoj	596
30. 2 Společný trh zemědělskými produkty	598
30. 3 Společná zemědělská politika	599
30. 3. 1 Cíle společné zemědělské politiky	599
30. 3. 2 Hlavní zásady	599
30. 3. 3 Nástroje	599
30. 3. 4 Evropské systémy regulace trhu	600
30. 3. 5 Institucionální a finanční aspekty	602
30. 3. 6 Právní aspekty uplatňování společné zemědělské politiky	603
Kapitola 31. Dopravní politika	605
31. 1 Pojem a vývoj	605
31. 2 Opatření v oblasti dopravy	605
31. 3 Silniční nákladní doprava	606
31. 4 Autokarová doprava	606
31. 5 Železniční doprava	607
31. 6 Vnitrozemská vodní doprava	607
31. 7 Letecká doprava	607
31. 8 Námořní doprava	608
Kapitola 32. Energetická politika	609
Kapitola 33. Životní prostředí	612
33. 1 Právní základ. Vývoj právní úpravy	612
33. 2 Cíle a zásady	613
33. 3 Předmět úpravy	614
33. 4 Metody úpravy. Právní nástroje	614
33. 5 Přístup k informacím	615
33. 6 Posuzování vlivu na životní prostředí	615
Kapitola 34. Výzkum a vývoj technologií	615
Kapitola 35. Vzdělávání	617
35. 1 Cíle a úkoly Společenství	617
35. 2 Nástroje a prostředky	617
35. 3 Důležité iniciativy Evropského společenství	617
35. 4 Odborné vzdělávání a jeho obsah	618
35. 5 Prameny práva	619
Kapitola 36. Kulturní politika Společenství	620
36. 1 Účel kulturní politiky Společenství	621
36. 2 Právní základ a obsah	621

Kapitola 37. Další politiky	623
37. 1 Transevropské síť	623
37. 1. 1 Úkoly. Právní základ	623
37. 1. 2 Nástroje uskutečňování	623
37. 1. 3 Obsah politiky	624
37. 2 Hospodářská a sociální soudržnost	626
37. 2. 1 Cíle	626
37. 2. 2 Pravomoci	626
37. 2. 3 Obecná pravidla	626
37. 3 Zdravotní politika	627
37. 3. 1 Obsah zdravotní politiky	627
37. 3. 2 Právní základ a nástroje	627
37. 3. 3 Důležité právní akty Společenství v oblasti ochrany zdraví	628
37. 4 Ochrana spotřebitele	630
37. 4. 1 Pojem a význam	630
37. 4. 2 Vývoj práva a politiky ochrany spotřebitele, pravomoci Společenství	632
37. 4. 3 Ochrana zdraví a bezpečnosti spotřebitele	632
37. 4. 4 Ochrana hospodářských zájmů	633
37. 4. 5 Ochrana spotřebitele před závadnými potravinami	634
37. 4. 6 Automobily	635
37. 4. 7 Jiné výrobky a jejich normování	635
Kapitola 38. Hospodářská politika	636
38. 1 Vývoj	636
38. 1. 1 Zásady	636
38. 1. 2 Prostředky	637
38. 1. 3 Nová orientace	638
38. 2 Evropský měnový systém	639
38. 3 Hospodářská unie	640
38. 3. 1 Obecná hospodářská politika	640
38. 3. 2 Rozpočtová politika	641
38. 3. 3 Průmyslová politika	643
38. 3. 4 Mzdová politika	645
38. 3. 5 Strukturální politika	645
38. 4 Evropská investiční banka	647
38. 4. 1 Charakteristika	647
38. 4. 2 Právní úprava a organizace	647
38. 4. 3 Pravidla fungování EIB	648
Kapitola 39. Měnová politika	648
39. 1 Vývoj	649
39. 2 Právní základy	649
39. 3 Ekonomické důvody vytvoření HMU	649
39. 4 Etapy budování HMU	650

39. 4. 1 První etapa	651
39. 4. 2 Druhá etapa	651
39. 4. 3 Třetí etapa	652
39. 5 Podmínky účasti v HMU	652
39. 5. 1 Kritéria konvergence	652
39. 5. 2 Postavení členských států, pro které platí výjimka	653
39. 6 Zavádění jednotné měny euro	654
39. 6. 1 Postup	654
39. 6. 2 Euro jako zákonné platidlo	655
Kapitola 40. Sociální politika a pracovní právo	657
40. 1 Sociální politika a základy sociálněprávního zákonodárství	657
40. 1. 1 Základy	657
40. 1. 2 Vývoj a stav sociální politiky do platnosti Amsterdamské smlouvy	659
40. 1. 3 Právní základ, cíle a obsah sociální politiky za platnosti Amsterdamské smlouvy	661
40. 2 Evropské pracovní právo	663
40. 2. 1 Pojem. Věcná působnost. Individuální a kolektivní pracovní právo	663
40. 2. 2 Právní úprava a její vývoj	664
40. 2. 3 Svoboda pohybu pracovních sil	665
40. 2. 4 Evropské právo pracovní smlouvy	665
40. 2. 5 Evropské právo pracovní ochrany	668
40. 2. 6 Rovné postavení muže a ženy	671
40. 2. 7 Evropské kolektivní pracovní právo	674
Kapitola 41. Spolupráce v oblasti justice a vnitřních věcí	676
41. 1 Úvod	676
41. 2 Vývoj	677
41. 3 Spolupráce v oblastech justice a vnitřních věcí (třetí pilíř před Amsterdamskou smlouvou)	679
41. 3. 1 Význam spolupráce v oblastech justice a vnitřních věcí	679
41. 3. 2 Předmět spolupráce	680
41. 3. 3 Metody spolupráce	681
41. 3. 4 Institucionální zajištění a řízení	681
41. 3. 5 Nejvýznamnější mezinárodní úmluvy režimu SJVV	682
41. 3. 6 Ostatní aspekty, financování	683
41. 4 Společná azylová, vizová, přistěhovalecká a jiné politiky (hlava IV. SES)	684
41. 4. 1 Účel a obsah, místní a časová působnost	684
41. 4. 2 Kontrola, azyl, přistěhovalectví a režim uprchlíků	685
41. 4. 3 Justiční spolupráce v soukromoprávních věcech s cizím prvkem	686
41. 4. 4 Správněprávní řízení	686
41. 4. 5 Legislativní rámec a pravomoc	686

41. 5 Policejní a justiční spolupráce v trestních věcech	687
41. 5. 1 Účel. Právní základ. Význam	687
41. 5. 2 Policejní spolupráce	687
41. 5. 3 Justiční spolupráce	688
41. 5. 4 Normotvorba, prameny práva	688
Hlava VIII. Evropa občanů	690
Kapitola 42. Občanství Unie	690
42. 1 Úvod	690
42. 2 Práva občana Unie	690
42. 2. 1 Oprávnění k pobytu a volnému pohybu	690
42. 2. 2 Aktivní a pasivní volební právo v komunálních volbách	691
42. 2. 3 Právo na diplomatickou a konzulární ochranu	692
42. 2. 4 Petiční právo, ombudsman	692
42. 2. 5 Další práva občana Unie	692
Kapitola 43. Ochrana lidských práv	693
43. 1 Koncepce ochrany lidských práv	693
43. 2 Právní základ lidských práv	694
43. 2. 1 Lidská práva v obecných právních zásadách	694
43. 2. 2 Metoda rozhodování Evropského soudního dvora	696
43. 3 Obsah lidských práv	697
43. 3. 1 Základní východiska	697
43. 3. 2 Charakteristika	697
43. 3. 3 Případy ochrany jednotlivých lidských práv	699
43. 4 Princip právního společenství (právního státu)	701
43. 4. 1 Pojem právního státu a právního společenství	701
43. 4. 2 Jednotlivé prvky právního společenství	702
43. 5 Petiční právo a ombudsman	703
Hlava IX. Vnější vztahy	705
Kapitola 44. Vnější vztahy a mezinárodní subjektivita	705
44. 1 Pojem	705
44. 2 Cíle vnějších vztahů	706
44. 3 Prameny právní úpravy vnějších vztahů	706
44. 4 Mezinárodněprávní subjektivita evropských společenství a Evropské unie	706
44. 4. 1 Pojem	706
44. 4. 2 Mezinárodněprávní subjektivita ES	707
44. 4. 3 Mezinárodně právní subjektivita Evropské unie	709
44. 4. 4 Obsah mezinárodněprávní subjektivity evropských společenství	710
44. 5 Věcné vymezení vnějších pravomocí EU a ES	719
44. 5. 1 Explicitní pravomoci	719
44. 5. 2 Implicitní pravomoci	720
44. 5. 3 Subsidiární pravomoci	722

Kapitola 45. Vnější obchodní vztahy	723
45. 1 Společná obchodní politika	723
45. 1. 1 Právní úprava	724
45. 1. 2 Nástroje obchodní politiky	726
45. 1. 3 Kvantitativní omezení	731
45. 1. 4 Dovozní politika	732
45. 1. 5 Vývozní politika	735
45. 2 Vnější obchodně ochranná politika	736
45. 2. 1 Cíl společné obchodně ochranné politiky	736
45. 2. 2 Historie	736
45. 2. 3 Druhy obchodně ochranných opatření	737
Kapitola 46. Vnější privilegované vztahy	738
46. 1 Vývoj	739
46. 2 Závislá území členských států	740
46. 2. 1 Francouzské zámořské departmenty	740
46. 2. 2 Státy a zámořská území	740
46. 3 Úmluvy z Lomé se zeměmi ACP	740
46. 3. 1 Zásady úmluv z Lomé	741
46. 3. 2 Orgány	741
46. 3. 3 Obchod	741
46. 3. 4 Průmyslová a zemědělská spolupráce	742
46. 3. 5 Finančně-technická spolupráce	742
46. 4 Středozemí	742
46. 4. 1 Komplexní středozemní politika EU	742
46. 4. 2 Cíle a nástroje	743
46. 5 Evropský hospodářský prostor	744
46. 5. 1 Vývoj	744
46. 5. 2 Cíl EHP	744
46. 5. 3 Základní ustanovení	744
46. 6 Země bývalého Sovětského svazu	747
46. 7 Střední a východní Evropa	747
46. 8 Příprava přidružených zemí na vstup do EU	748
Kapitola 47. Sektorové vnější vztahy	749
47. 1 Zemědělství	749
47. 2 Průmysl	750
47. 2. 1 Účel průmyslové politiky	750
47. 2. 2 Obsah vnější průmyslové politiky	751
47. 3 Životní prostředí	751
47. 4 Výzkum	752
47. 5 Energetika	752
47. 6 Doprava	754
47. 7 Uhlí a ocel	755
47. 8 Atomová energie	756
47. 9 Měnová politika	756

Kapitola 48. Rozvojová spolupráce	757
48. 1 Cíle, podmínky a formy	757
48. 2 Konkrétní rozvojová spolupráce	758
48. 2. 1 Systém preferencí	758
48. 2. 2 Spolupráce s OSN	758
48. 2. 3 Světový potravinový program	758
48. 2. 4 Spolupráce prostřednictvím nevládních organizací	758
48. 2. 5 Světové komoditní dohody	758
48. 2. 6 Investiční partneri ES	759
48. 2. 7 Ochrana životního prostředí	759
48. 2. 8 Boj proti drogám	759
48. 2. 9 AIDS	759
48. 2. 10 Potravinová pomoc	759
48. 2. 11 Pomoc uprchlíkům	759
48. 2. 12 Podpora demokratizaci a lidským právům	759
Kapitola 49. Společná zahraniční a bezpečnostní politika	760
49. 1 Evropská politická spolupráce	760
49. 2 II. pilíř SEU – společná zahraniční a bezpečnostní politika	762
49. 2. 1 Cíle. Rozsah působnosti	763
49. 2. 2 Nástroje a formy společné zahraniční a bezpečnostní politiky	763
49. 2. 3 Obsah společné zahraniční a bezpečnostní politiky	765
49. 2. 4 Úloha členských států	767
49. 2. 5 Úloha orgánů ES	768
49. 2. 6 Obrana	768
49. 2. 7 Finanční ustanovení	770
Kapitola 50. Přidružení k evropským společenstvím	770
50. 1 Mezinárodněprávní základy komunitárního přidružení	771
50. 2 Charakteristika komunitárního přidružení	771
50. 3 a Typologie dohod o přidružení v komunitární praxi	772
50. 3. 1 Dohody podle čl. 310 Smlouvy ES	772
50. 3. 2 Přidružení podle čl. 133 SES	775
50. 3. 3 Přidružení podle čl. 182 – 188 SES	776
50. 3. 4 Pojmenování dohod	776
50. 4 Povaha asociačních dohod	777
50. 5 Postup při uzavírání asociačních dohod	777
50. 6 Aplikace zásady bezprostředního účinku na asociační dohody ..	778

Čtvrtá část – Přidružení ČR k ES

Kapitola 51. Evropská dohoda	781
51. 1 Základní pojmy	781
51. 1. 1 Vývoj do roku 1990	781
51. 1. 2 Vývoj od roku 1990	782

508	51. 1. 3 Význam Evropských dohod	782
808	51. 1. 4 Evropská dohoda jako součást předvstupního procesu ...	784
808	51. 2 Obsah Evropské dohody	786
518	51. 2. 1 Zásady	786
518	51. 2. 2 Zóna volného obchodu	787
518	51. 2. 3 Liberalizace dalších hospodářských faktorů a soutěž ...	788
518	51. 2. 4 Sbližování práva	788
518	51. 2. 5 Hospodářská spolupráce	788
518	51. 2. 6 Jiné otázky	789
518	51. 3 Liberalizace pohybu zboží	789
518	51. 3. 1 Obsah a cíl	789
518	51. 3. 2 Obecná ustanovení o obchodu	790
518	51. 3. 3 Průmyslové výrobky	792
518	51. 3. 4 Zemědělské výrobky	793
509	51. 4 Volný pohyb pracovníků	795
	51. 4. 1 Základní pojem a význam	795
	51. 4. 2 Oprávněné osoby	796
	51. 4. 3 Obsah oprávnění	797
	51. 4. 4 Koordinace systémů sociálního zabezpečení	797
	51. 4. 5 Nástroje mobility pracovních sil a technická pomoc	798
	51. 5 Liberalizace podnikání	798
	51. 5. 1 Význam	798
	51. 5. 2 Pojem podnikání	799
	51. 5. 3 Oprávněné osoby	799
	51. 5. 4 Národní režim	799
	51. 5. 5 Vývoj a omezení	800
	51. 5. 6 Zaměstnávání	800
	51. 6 Liberalizace pohybu služeb	801
	51. 7 Obecné výjimky	801
	51. 8 Platby a kapitál	802
	51. 9 Soutěž a soutěžní právo	802
	51. 9. 1 Účel, věcná a osobní působnost	802
	51. 9. 2 Kartelové právo	803
	51. 9. 3 Veřejné podpory	805
	51. 9. 4 Veřejné podniky	805
	51. 9. 5 Veřejné zakázky	805
	51. 9. 6 Otázky rozhodného práva a jeho aplikace	805
	51. 10 Jednotlivé politiky	806
	51. 10. 1 Sociální spolupráce	806
	51. 10. 2 Životní prostředí	806
	51. 10. 3 Bankovní služby	806
	51. 10. 4 Další politiky	807
	51. 11 Právní ochrana	807
	51. 12 Řešení sporů	807

4. 2. 1	Obecně k pojmu cílů	35
4. 2. 2	Cíle ESUO, jeho úkoly a uskutečňování	36
4. 2. 3	Cíle a úkoly Evropského společenství	39
4. 2. 4	Cíle EURATOM	44
4. 2. 5	Společné cíle a řešení konfliktů	46
4. 2. 6	Právní význam cílů společenství	47
4. 3	Evropská unie, její základ, cíle a vztah k evropským společenstvím	48
4. 3. 1	Základ Evropské unie	48
4. 3. 2	Cíle Evropské unie	49
4. 3. 3	Zásady činnosti Evropské unie	49
4. 3. 4	Formy jednání Evropské unie	50
4. 3. 5	Poměr Evropské unie k evropským společenstvím	50
4. 4	Právní subjektivita evropských společenství	50
4. 4. 1	Právní subjektivita obecně	50
4. 4. 2	Právní subjektivita v členských státech	51
4. 4. 3	Právní povaha Evropské unie	51
Kapitola 5. Členství		52
5. 1	Vymezení členství a jeho povaha	52
5. 2	Obsah členství	54
5. 2. 1	Povinnost věrnosti (loajality) členských států	54
5. 2. 2	Převzetí práv a povinností obsažených v zakládacích smlouvách společenství	55
5. 2. 3	Přechodné výjimky z vázanosti komunitárním právem	56
5. 2. 4	Rozdíly v postavení	56
5. 3	Zásada flexibility. Mechanismus „užší spolupráce“ podle kapitoly V. Amsterdamské smlouvy	57
5. 3. 1	Vývoj	57
5. 3. 2	Význam vazby na právo Společenství	57
5. 3. 3	Předpoklady užší spolupráce v SES	60
5. 4	Zvláštní ustanovení o policejní a justiční spolupráci v trestních věcech podle halvy VI. Smlouvy EU	62
5. 5	Trvalost členství	63
5. 5. 1	Trvalost integrace	63
5. 5. 2	Nemožnost souhlasného zrušení Společenství	63
5. 5. 3	Možnost vystoupení členského státu	64
5. 5. 4	Nemožnost vyloučení členského státu ze Společenství	65
Kapitola 6. Právomoc evropských společenství		65
6. 1	Pojem pravomocí a jejich dělby v evropském právu	66
6. 2	Vznik pravomocí společenství – delegace (přenesení)	67
6. 3	Systém svěřených (delegovaných) pravomocí a jejich výkon	68
6. 4	Vertikální vymezení (dělba) pravomocí (pravomoc výlučná a pravomoc dělená)	69
6. 5	Řešení konfliktů pravomocí	72

6. 5. 1	Řešení konfliktů pravomocí v konkurujících oblastech (pozitivní konflikt pravomocí)	72
6. 5. 2	Flexibilní klauzule ve prospěch Společenství	74
6. 6	Horizontální vymezení pravomocí	75
6. 7	Výkonná pravomoc	75
6. 8	Odpovědnost Společenství za škodu	76
6. 8. 1	Úvod a právní úprava	76
6. 8. 2	Smluvní odpovědnost, předpoklady a význam	78
6. 8. 3	Mimosmluvní odpovědnost	78
Hlava II. Institucionální systém		91
Kapitola 7. Přehled orgánů		91
Kapitola 8. Základní orgány		92
8. 1	Evropská rada	92
8. 1. 1	Základy	92
8. 1. 2	Pravomoci	92
8. 1. 3	Složení a fungování	93
8. 2	Evropský parlament	94
8. 2. 1	Základy	94
8. 2. 2	Složení a fungování Evropského parlamentu	94
8. 2. 3	Fungování Evropského parlamentu	96
8. 2. 4	Pravomoci	98
8. 3	Rada Evropské unie	101
8. 3. 1	Základy	101
8. 3. 2	Složení a fungování	102
8. 3. 3	Pravomoci	105
8. 4	Evropská komise	106
8. 4. 1	Základy	106
8. 4. 2	Postavení a fungování	107
8. 4. 3	Pravomoci	110
8. 5	Soudy	113
8. 5. 1	Evropský soudní dvůr – základy	113
8. 5. 2	Složení Soudů a postavení členů	114
8. 5. 3	Organizace a fungování	115
8. 5. 4	Pravomoc	116
8. 5. 5	Soud prvního stupně	116
8. 5. 6	Vztah Evropského soudního dvora a Soudů prvního stupně	118
8. 6	Účetní dvůr	119
8. 6. 1	Základy	119
8. 6. 2	Složení a fungování	119
8. 6. 3	Pravomoci	120
8. 7	Evropská ústřední banka	120
8. 7. 1	Základy	120
8. 7. 2	Vnitřní struktura a složení orgánů	121

8. 7. 3	Pravomoci	122
8. 8	Vztahy mezi základními orgány	123
8. 8. 1	Evropský parlament a Rada	124
8. 8. 2	Evropský parlament a Komise	124
8. 8. 3	Rada – Komise (ES, ESAE)	124
8. 8. 4	Rada – Komise (ESUO)	125
Kapitola 9.	Zvláštní komunitární orgány a postupy	125
9. 1	Zástupci vlád členských států v Radě (ZVR)	125
9. 1. 1	Obecně	125
9. 1. 2	Složení a fungování	125
9. 1. 3	Pravomoci	126
9. 2	Komunitární orgány jako orgány Evropské unie	126
9. 3	Asociační orgány (Rada přidružení – Společný výbor)	127
Kapitola 10.	Ostatní orgány	127
10. 1	Orgány vytvořené na základě základních smluv	127
10. 1. 1	Hospodářský a sociální výbor	127
10. 1. 2	Výbor regionů	130
10. 1. 3	Výbor zaměstnanosti	131
10. 1. 4	Ombudsman	132
10. 2	Orgány vytvořené tzv. základními orgány	132
10. 2. 1	Orgány bez právní subjektivity	133
10. 2. 2	Orgány s právní subjektivitou	134
Kapitola 11.	Podmínky fungování orgánů	135
11. 1	Sídlo orgánů	135
11. 2	Jazykový režim	136
11. 3	Personál	137
11. 4	Výsady a imunity	138
11. 5	Symboly	140
11. 6	Rozpočet ES	140
11. 6. 1	Právní úprava	140
11. 6. 2	Úvodní poznámky	141
11. 6. 3	Struktura rozpočtu	143
11. 6. 4	Rozpočtová pravidla	146
11. 6. 5	Poškozování rozpočtu Evropské unie	148
Hlava III.	Systém evropského práva	152
Kapitola 12.	Prameny evropského práva	153
12. 1	Pojem a přehled pramenů práva evropských společenství (komunitárního práva) a práva EU (unijního práva)	152
12. 1. 1	Prameny evropského práva – přehled	152
12. 1. 2	Základní pojmy pramenů komunitárního práva	153
12. 2	Výklad evropského práva	155
12. 3	Primární právo	156
12. 4	Obecné právní zásady evropského práva	157
12. 5	Sekundární právo	159

12. 5. 1	Obecné otázky sekundárního práva	159
12. 5. 2	Nářízení	161
12. 5. 3	Směrnice	162
12. 5. 4	Rozhodnutí	163
12. 5. 5	Doporučení a stanovisko	164
12. 5. 6	Atypické právní akty sekundárního práva	165
12. 6	Soudcovské právo a jeho význam v systému pramenů práva	165
12. 7	Rozhodnutí a dohody zástupců vlád členských států v Radě	167
12. 8	Rozhodnutí Evropské rady	167
12. 9	Obyčejové právo	167
12. 10	Veřejnoprávní a soukromoprávní smlouvy ES a jejich následky	168
12. 11	Prameny unijního práva	170
12. 11. 1	Primární unijní právo	170
12. 11. 2	Sekundární unijní právo	171
Kapitola 13. Tvorba komunitárního práva		173
13. 1	Cíle a obsah normotvorby	174
13. 2	Tvorba primárního práva	175
13. 3	Tvorba sekundárního práva	175
13. 3. 1	Legislativní proces – pojem	176
13. 3. 2	Klasický (konzultační) legislativní proces	176
13. 3. 3	Spolurozhodovací proces	178
13. 3. 4	Legislativní proces vzájemné spolupráce	180
13. 3. 5	Legislativní proces se souhlasem Parlamentu	181
13. 3. 6	Rada jako jediný legislativní orgán na návrh Komise	181
13. 3. 7	Delegovaná legislativní pravomoc Komise	182
13. 3. 8	Komise jako jediný legislativní orgán	182
13. 4	Harmonizace práva členských států	183
13. 4. 1	Význam harmonizace práva pro společný trh	183
13. 4. 2	Právní úprava harmonizace podle Smlouvy EHS	183
13. 4. 3	Vliv judikatury Evropského soudního dvora	185
13. 4. 4	Tzv. Bílá kniha pro jednotný vnitřní trh	187
13. 4. 5	Změny právní úpravy harmonizace na základě JEA a Smlouvy EU	188
13. 4. 6	Metody harmonizace práva	189
13. 4. 7	Legislativní postupy při přijímání harmonizačních opatření	191
13. 4. 8	Oblasti harmonizace práva	192
13. 4. 9	Nástroje harmonizace práva	194
13. 4. 10	Změny právní úpravy harmonizace na základě Amsterdamské smlouvy	196
Kapitola 14. Povaha komunitárního práva		196
14. 1	Samostatnost komunitárního práva	197
14. 1. 1	Podmínky autonomie právního řádu	198

14. 1. 2	Odlišující prvky komunitárního práva od práva mezinárodního	201
14. 2	Komunitární právo a právní řády členských států	201
14. 2. 1	Bezprostřední použitelnost	202
14. 2. 2	Bezprostřední účinek	205
14. 2. 3	Nepřímý účinek	212
14. 2. 4	Odpovědnost členského státu za škodu způsobenou jednotlivci porušením komunitárního práva	214
14. 2. 5	Přednost	216
14. 2. 6	Závaznost	218
14. 2. 7	Platnost	220
14. 3	Povaha unijního práva	221
14. 3. 1	Rozdíl mezi komunitárním a unijním právem	221
14. 3. 2	Unijní právo	222
14. 3. 3	Vztah komunitárního práva a unijního práva	224
Kapitola 15.	Sankce	225
15. 1	Pojem sankce	225
15. 2	Analogie se sankcemi mezinárodního práva veřejného	227
15. 3	Význam čl. 228/2 SES	228
15. 4	Nová sankce podle Amsterdamské smlouvy	229
15. 5	Nepřímé sankce	230
15. 5. 1	Bezprostřední použitelnost (účinek) neprovedené směrnice	230
15. 5. 2	Náhrada škody při porušení komunitárního práva	231
15. 6	Výkon komunitárních rozhodnutí	231
15. 6. 1	Právní základ	231
15. 6. 2	Pojem výkonu a vykonatelný titul (rozhodnutí)	231
15. 6. 3	Provedení výkonu	232
Hlava IV.	Soudnictví a právní ochrana	233
Kapitola 16.	Základy evropského soudnictví	233
16. 1	Funkce evropského soudnictví	233
16. 2	Právní úprava	234
16. 3	Úkoly a pravomoce Evropského soudního dvora	236
16. 3. 1	Úkoly Evropského soudního dvora	236
16. 3. 2	Pravomoce Evropského soudního dvora	237
Kapitola 17.	Zásady řízení a procesní instituty	238
17. 1	Procesní zásady	239
17. 1. 1	Úvod	239
17. 1. 2	Dispoziční zásada	239
17. 1. 3	Zásada projednací a zásada vyšetřovací	240
17. 1. 4	Zásada koncentrace	240
17. 1. 5	Zásada ústnosti a bezprostřednosti	240
17. 1. 6	Zásada veřejnosti	241
17. 1. 7	Zásada řádného řízení („fair trial“)	241

17. 2	Procesní instituty	242
17. 2. 1	Strany řízení	242
17. 2. 2	Procesní úkony stran	244
17. 2. 3	Úkony soudu	245
17. 2. 4	Zástupci stran	246
17. 2. 5	Jazykový režim	246
17. 2. 6	Řízení v prvním stupni, formy řízení	247
17. 2. 7	Zvláštní druhy řízení	250
17. 2. 8	Důkazní řízení	250
17. 2. 9	Soudní rozhodnutí	252
17. 2. 10	Opravné prostředky a prostředky právní ochrany	254
Kapitola 18. Jednotlivé druhy řízení		257
18. 1	Přehled druhů žalob a řízení	257
18. 2	Řízení o porušení Smlouvy	258
18. 2. 1	Právní základy	258
18. 2. 2	Obecný úvod, předmět a cíl řízení	258
18. 2. 3	Oprávnění k žalobě	259
18. 2. 4	Příslušnost	260
18. 2. 5	Průběh předběžných řízení	260
18. 2. 6	Žaloba a řízení u Soudu	262
18. 3	Řízení o žalobě na neplatnost	264
18. 3. 1	Právní základy	264
18. 3. 2	Podstata a význam	265
18. 3. 3	Podmínky řízení a strany řízení	265
18. 3. 4	Rozhodnutí Soudu a právní účinky	272
18. 4	Řízení o žalobě na nečinnost	273
18. 4. 1	Právní úprava	273
18. 4. 2	Podstata a význam	274
18. 4. 3	Podmínky řízení a strany řízení	275
18. 4. 4	Rozhodnutí a jeho účinky	278
18. 5	Řízení o náhradu škody	278
18. 5. 1	Právní základy	278
18. 5. 2	Podstata a význam řízení o náhradu škody	279
18. 5. 3	Podmínky řízení	279
18. 5. 4	Rozsudek a jeho účinky	281
18. 6	Řízení o pracovněprávních a obdobných nárocích	281
18. 6. 1	Právní úprava	281
18. 6. 2	Podstata a význam	281
18. 6. 3	Podmínky řízení	282
18. 6. 4	Rozsah prezkumného práva Soudu, konečné rozhodnutí a jeho důsledky	285
18. 7	Řízení o předběžné otázce	286
18. 7. 1	Právní základy	286
18. 7. 2	Podstata a význam	287

18. 7. 3	Podmínky řízení a strany řízení	288
18. 7. 4	Řízení podle ESUO	294
18. 8	Řízení incidenční	294
18. 8. 1	Právní základy	294
18. 8. 2	Podstata a význam	294
18. 8. 3	Podmínky a strany řízení	295
18. 8. 4	Účinky rozhodnutí	296
18. 9	Rozhodčí řízení	297
18. 9. 1	Právní základy	297
18. 9. 2	Podstata a význam	297
18. 9. 3	Podmínky	297
18. 9. 4	Rozhodnutí soudu a jeho následky	298
18. 10	Mezinárodní arbitráž	299
18. 10. 1	Právní základy	299
18. 10. 2	Podstata a význam	299
18. 10. 3	Podmínky a strany řízení	299
18. 11	Řízení o posudku a jiných dokumentech	300
18. 11. 1	Právní úprava	300
18. 11. 2	Posudky	300
18. 11. 3	Stanoviska	301
18. 12	Žaloby z bankovního sektoru	301
18. 13	Řízení o předběžné otázce a posudku ve věcech vízové, azylové, přistěhovalecké a jiných politik	302
18. 14	Řízení podle hlavy VI Smlouvy o Evropské unii	303
18. 14. 1	Řízení o předběžné otázce	303
18. 14. 2	Řízení o neplatnosti rozhodnutí a rámcových rozhodnutí	304
18. 14. 3	Řízení o sporech mezi členskými státy	304
18. 14. 4	Řízení o sporech mezi Komisí a členskými státy	304
18. 14. 5	Důvody sporu a návaznost rozhodnutí v některých řízeních	305

Třetí část – Hmotné právo ES

Hlava V. Základy vnitřního trhu	307	
Kapitola 19. Pojem vnitřního trhu	307	
Kapitola 20. Volný pohyb zboží	313	
20. 1	Věcná působnost (pojem zboží)	313
20. 2	Zboží ve volném oběhu	313
20. 3	Důsledky volného pohybu zboží v rámci celní unie	314
20. 4	Územní působnost (celní území)	314
20. 5	Překážky volného pohybu zboží	315
20. 5. 1	Tarifní překážky	315
20. 5. 2	Kvantitativní překážky	329

20. 5. 3	Povolená kvantitativní omezení dovozu a vývozu	337
20. 5. 4	Státní monopoly obchodní povahy	342
20. 5. 5	Omezení státních podpor	342
20. 6	Intervenční mechanismus Komise při odstraňování překážek	342
Kapitola 21. Obecné otázky volného pohybu osob		343
21. 1	Volný pohyb osob, pojem a vývoj	343
21. 2	Obsah svobody pohybu (věcná působnost svobody pohybu osob)	345
21. 3	Osobní působnost	347
21. 4	Časový a územní rozsah práv (časová a územní působnost)	347
21. 5	Bezprostřední použitelnost a bezprostřední účinek	348
21. 6	Přípustná omezení	348
21. 7	Uskutečňování základních svobod	
	– uznání předpokladů výkonu	350
21. 8. 1	Profesní kvalifikace a její územní omezení	350
21. 8. 2	Nemožnost přímé aplikace a podstata uznání	351
21. 8	Obecné otázky svobody podnikání a svobody služeb	353
Kapitola 22. Volný pohyb pracovníků		354
22. 1	Osobní působnost	354
22. 2	Věcná působnost. Obsah svobody pohybu pracovníka	355
22. 2. 1	Právo pracovní činnosti (základní oprávnění)	355
22. 2. 2	Sekundární oprávnění	356
22. 2. 3	Komplementární práva	357
22. 2. 4	Oprávnění rodinných příslušníků	357
22. 3	Výjimky ze svobody volného pohybu pracovníků	358
22. 3. 1	Výjimky z důvodu zaměstnání ve veřejné správě	358
22. 3. 2	Výjimky z důvodu veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti a ochrany zdraví	358
Kapitola 23. Svoboda podnikání a výkonu povolání		359
23. 1	Význam, hospodářská funkce. Koncepce smluv	359
23. 2	Právní základ. Vývoj	360
23. 3	Osobní působnost	360
23. 4	Pojem podnikání, obsah svobody podnikání	361
23. 4. 1	Podnikání (usazování)	361
23. 4. 2	Obsah primárního oprávnění	362
23. 4. 3	Sekundární a komplementární oprávnění	363
23. 5	Omezení a výjimky	363
23. 5. 1	Omezení, diskriminace a obrácená diskriminace	363
23. 5. 2	Výkon veřejné moci	364
Kapitola 24. Volný pohyb služeb		365
24. 1	Pojem a význam	365
24. 2	Právní základ a vývoj	367
24. 3	Osobní a věcná působnost	368
24. 4	Volný pohyb a omezení	369